

**รายงานการติดตามและประเมินผลการปฏิรูปการศึกษา
ในวาระครบรอบ 3 ปีของการประกาศใช้
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**

หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา

**สำนักประเมินผลการจัดการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ**

พฤศจิกายน 2545

คำนำ

จุดมุ่งหมายของการปฏิรูปการศึกษานั้น เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา รวมทั้งคุณธรรมและจริยธรรม แต่หัวใจหลักของการปฏิรูปการศึกษาอยู่ที่การปฏิรูปการเรียนรู้ ซึ่ง ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี (พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตร) ได้อธิบายความหมายไว้ได้อย่างชัดเจนว่า การปฏิรูปการเรียนรู้ คือ **การปลดปล่อยพลังสมองของผู้เรียน**

นับตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม 2542 ที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีผลบังคับใช้ หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชน ได้ดำเนินการปฏิรูปการศึกษาและการปฏิรูปการเรียนรู้ในหลายเรื่อง ทั้งการดำเนินการด้านกฎหมาย การจัดทำนโยบาย แผน และการนำแผนสู่การปฏิบัติ เพื่อให้การปฏิรูปการศึกษาเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฯ

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการปฏิรูปการศึกษาคั้งนี้เป็นการปฏิรูปทั้งระบบครบกระบวนการ จำเป็นต้องมีการติดตามและประเมินผลอย่างเป็นระบบ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ จึงได้จัดทำรายงานการติดตามและประเมินผลการปฏิรูปการศึกษา ในวาระที่ครบรอบ 3 ปีของการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้รับผิดชอบทั้งในระดับนโยบาย ระดับปฏิบัติ และประชาชนทั่วไป ได้ทราบสถานภาพและปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน และเป็นการกระตุ้นให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการผลักดันให้การปฏิรูปการศึกษาก้าวหน้าต่อไป ในการนี้ ได้มีการจัดทำรายงานการติดตามและประเมินผลการปฏิรูปการศึกษانبับริวมของทุกหมวด และรายงานจำแนกตามรายหมวด ตั้งแต่หมวด 2 ถึง หมวด 9 โดยรายงานฉบับนี้เป็นรายงานการติดตามและประเมินผลการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 **หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา**

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานการติดตามและประเมินผลการปฏิรูปการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิรูปการเรียนรู้ อันจะนำไปสู่การพัฒนาคนไทยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีสังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถของประเทศไทยในสังคมโลกต่อไป

สำนักประเมินผลการจัดการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

พฤศจิกายน 2545

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การรายงานการติดตามและประเมินผลการปฏิรูปการศึกษา หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ในช่วงครบรอบ 3 ปี ภายหลังจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรายงานสภาพและความก้าวหน้าการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาตามหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำนโยบายและแผนการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

วิธีดำเนินการติดตามและประเมินผลครั้งนี้ มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในการให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็นในเชิงประเมิน เพื่อให้เกิดความถูกต้องและช่วยให้มีการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ ในการปรับปรุงงานให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นต่อไป

หลักเกณฑ์ในการติดตามและประเมินผล ใช้สาระบัญญัติตามหมวด 6 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นตัวตั้ง แล้วรวบรวมข้อมูลสภาพการดำเนินงานของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อดูว่ามีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ไปมากน้อยเพียงใด ประเด็นใดที่ยังไม่ได้ดำเนินการ รวมทั้งปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการแต่ละเรื่อง ดังนั้น ความก้าวหน้าที่น่าเสนอในรายงานนี้เป็นความก้าวหน้าสะสม ซึ่งบางเรื่องอาจดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องหลายปี ส่วนบางเรื่องเป็นเรื่องใหม่ที่เริ่มดำเนินการภายหลังพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีผลบังคับใช้

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาการประเมินความก้าวหน้าแบ่งออกเป็น 4 มิติ ได้แก่ 1) กระบวนการและขั้นตอนของการปฏิรูปการศึกษา 2) ระยะเวลาที่เป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ในกฎหมายหรือแผน 3) ผลผลิตทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ และ 4) ความสอดคล้องของผลการดำเนินงานกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเมื่อวิเคราะห์ความก้าวหน้าของแต่ละประเด็นของการปฏิรูปการศึกษาตามหมวด 6 ในทุกมิติที่เกี่ยวข้องแล้ว จึงสรุประดับความก้าวหน้าของ

การปฏิรูปในเรื่องนั้น โดยแบ่งเป็น 4 ระดับ ตั้งแต่ระดับที่ไม่มีความก้าวหน้า มีความก้าวหน้าน้อย ปานกลาง และมาก

การดำเนินการเพื่อให้บรรลุเจตนารมณ์ตามหมวด 6 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แบ่งออกเป็น 3 ประเด็นหลัก คือ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การประกันคุณภาพภายใน และการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งผลการประเมินความก้าวหน้าของการดำเนินการในหมวดนี้ พบว่าการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษามีความก้าวหน้าน้อย โดยมีการจัดทำกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา และขณะนี้อยู่ระหว่างการนำเสนอคณะรัฐมนตรี ส่วนมาตรฐานการศึกษายังอยู่ระหว่างการพัฒนา

สำหรับการประกันคุณภาพภายใน มีความก้าวหน้าปานกลาง เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการและทบวงมหาวิทยาลัยได้มีประกาศกระทรวงและประกาศทบวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพภายใน เพื่อให้สถานศึกษาดำเนินการได้ทันที มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายใน และส่งเสริมให้สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในมากขึ้น นอกจากนี้สถานศึกษาทุกแห่งได้ดำเนินการประกันคุณภาพภายในแล้วแต่มีบางส่วนที่อยู่ในระดับที่น่าพอใจ ส่วนการประเมินคุณภาพภายนอก สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้พัฒนาระบบและมาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกทั้งระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษาเสร็จเรียบร้อยแล้ว และเริ่มประเมินสถานศึกษาไปบ้างแล้ว แต่จะต้องเร่งดำเนินการเพื่อประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาให้ได้ครบทุกแห่ง ภายในปี พ.ศ. 2548

การดำเนินการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก ในขณะนี้ ยังไม่บรรลุประสิทธิผลอย่างเต็มที่ เนื่องจากยังไม่มีกฎกระทรวงและมาตรฐานการศึกษาระดับชาติ ที่จะสร้างความสอดคล้องและเชื่อมโยง ถึงแม้ว่าจะมีความพยายามเชื่อมโยงกันในภาคปฏิบัติก็ตาม นอกจากนี้ สถานศึกษาส่วนหนึ่งยังมีความตื่นตัวด้านการประกันคุณภาพไม่มากนัก และบางส่วนยังมีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง โดยดำเนินการ

(ค)

ประกันคุณภาพแยกออกจากงานปกติ ทำให้มีภาระงานเพิ่มมากขึ้น และจัดทำเอกสารเป็นจำนวนมาก

จากปัญหาอุปสรรคดังกล่าว จึงสมควรเร่งดำเนินการให้มีการประกาศใช้กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา และเร่งพัฒนามาตรฐานการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการประกันคุณภาพภายในและการประเมินภายนอก รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องมีความรู้ ความเข้าใจ เพื่อร่วมกันผลักดันให้สถานศึกษาทุกแห่งดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง และได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจากผู้ประเมินที่มีคุณภาพ เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
บทสรุปผู้บริหาร	(ก)
บทที่ 1 บทนำ	1
หลักการและเหตุผล	1
วัตถุประสงค์	2
ขอบเขตการศึกษา	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
บทที่ 2 วิธีดำเนินการ	5
บทที่ 3 ความก้าวหน้าการปฏิรูปการศึกษา	
หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา	15
ประเด็นหลักที่ 1 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพและ	
มาตรฐานการศึกษา	15
ประเด็นหลักที่ 2 การประกันคุณภาพภายใน	19
ประเด็นหลักที่ 3 การประเมินคุณภาพภายนอก	27
ตารางวิเคราะห์ความก้าวหน้าการดำเนินงานหมวด 6	34
บทที่ 4 สรุป ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ	39
สรุป	39
ปัญหา/อุปสรรค	40
ข้อเสนอแนะ	41
บรรณานุกรม	43
ภาคผนวก	
รายชื่อคณะทำงาน	45

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มีเจตนารมณ์ที่จะให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาในสถานศึกษาที่มีการบริหารและการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ อันจะส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาที่ดีเต็มตามศักยภาพ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ รวมทั้งผู้ปกครองและประชาชนเกิดความเชื่อมั่นในคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษา

สาระบัญญัติในหมวด 6 ดังกล่าว กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก โดยให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา รวมทั้งให้สถานศึกษาได้รับการประเมินภายนอกอย่างน้อย 1 ครั้งในทุก 5 ปี โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบันเป็นอย่างมาก การประกันคุณภาพภายในจะทำให้สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีการทำงานที่มีเป้าหมายและแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน ในขณะเดียวกัน การประเมินภายนอกจะกระตุ้นให้สถานศึกษามีความตื่นตัวในการพัฒนาคุณภาพอยู่ตลอดเวลา มีการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพและตรงกับความเป็นจริง ผลการประเมินทั้งภายในและภายนอกจะต้องรายงานให้สาธารณชนรับทราบเพื่อให้เกิดความโปร่งใส และเป็นการสร้างกระแสผลักดันจากประชาชนให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการพัฒนาคุณภาพให้ดีขึ้นต่อไป

การประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอกได้มีการดำเนินงานมาแล้วในช่วง 3 ปี นับตั้งแต่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติจึงได้ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ เพื่อรายงานสภาพและความก้าวหน้าในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งปัญหา อุปสรรค และสิ่งที่ต้องเร่งดำเนินงาน เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อรายงานสภาพและความก้าวหน้าการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาตามหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ในช่วง 3 ปี หลังประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
- 2) เพื่อนำผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหา/อุปสรรค และสิ่งที่ต้องเร่งดำเนินงานมาเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำนโยบายและแผนการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

ขอบเขตการศึกษา

- 1) การติดตามประเมินผลเป็นการศึกษาการดำเนินงานและผลการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ในช่วงปีที่ 3 หลังประกาศใช้พระราชบัญญัติ
- 2) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานด้านการศึกษา มีระยะเวลาเก็บรวบรวมข้อมูลถึงเดือนมิถุนายน 2545
- 3) การวิเคราะห์ข้อมูล ยึดหลักเปรียบเทียบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินงานและผลการดำเนินงาน กับสาระบัญญัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
- 4) การนำเสนอรายงานติดตามและประเมินผลการดำเนินงานการปฏิรูปการศึกษา ครอบคลุมสาระตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1) รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้รับทราบสถานการณ์ภาพของการปฏิรูป การศึกษาด้านมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการ ศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้อย่างครบถ้วนและถูกต้อง และนำไปใช้ประโยชน์ทั้งใน ระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ

2) สาธารณชนเกิดความรู้ความเข้าใจ มีทัศนคติที่ดีต่อการปฏิรูปการ ศึกษา และมีความตระหนักในภาระหน้าที่ของตน เป็นพลังให้การปฏิรูปการศึกษาตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สู่การปฏิบัติได้จริงและมีความยั่งยืน

บทที่ 2

วิธีดำเนินการ

การดำเนินการติดตามและประเมินผลการปฏิรูปการศึกษาในช่วงปีที่ 3 เน้นการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการให้ข้อมูลและให้ความเห็นในกระบวนการติดตามประเมินผล ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการยอมรับผลการประเมินและนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงประสิทธิภาพของการดำเนินงานในช่วงต่อไป ดังนั้น ในการศึกษา การรวบรวมข้อมูล และการสรุปความก้าวหน้าของการปฏิรูปการศึกษาในปีที่ 3 หลังประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ครั้งนี้ จึงมีกลุ่มบุคคลเข้ามาร่วมค่อนข้างมากเพื่อให้ข้อมูลมีความถูกต้องและครบถ้วน โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

1) **การแต่งตั้งองค์คณะบุคคล** การศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในทุกหมวด รวมทั้งหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ดำเนินการโดยองค์คณะบุคคล ได้แก่

1.1) คณะทำงานติดตามและประเมินผลการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (คำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ที่ 19/2545 ลงวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2545) ประกอบด้วย ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (15 หน่วยงาน/กรม) ผู้แทนทบวงมหาวิทยาลัย ผู้แทนสำนักบริหารการศึกษากลาง ผู้แทนสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ผู้แทนสำนักงานปฏิรูปการศึกษา และผู้แทนสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) โดยมีผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติเป็นฝ่ายเลขานุการ และแต่งตั้งเพิ่มเติมอีก 2 หน่วยงาน คือ ผู้แทนมหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย และผู้แทนมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย (คำสั่งสำนักงานฯ ที่ 54/2545 ลงวันที่ 3 พฤษภาคม 2545) ซึ่งผู้แทนแต่ละหน่วยงานจะรวบรวมผลการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาทั้งหมดในความรับผิดชอบจำแนกตามหมวดและมาตรา

1.2) คณะทำงานติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จำแนกรายหมวดรวม 8 คณะ (คำสั่งสำนักงานฯ ที่ 82/2545 ลงวันที่ 19 มิถุนายน 2545) ซึ่งรวมทั้งหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาด้วย เพื่อให้การติดตามประเมินผลและการจัดทำรายงานมีความครบถ้วน สมบูรณ์ และถูกต้องตามหลักวิธีวิทยาของการดำเนินงานทั้งในระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติ

2) **การเก็บรวบรวมข้อมูล** คณะทำงานติดตามและประเมินผลการปฏิรูปการศึกษาฯ เก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัด เช่น กรมต่างๆ ในกระทรวงศึกษาธิการ ทบวงมหาวิทยาลัย สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร สำนักงานปฏิรูปการศึกษา สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เป็นต้น ตามสาระสำคัญของหมวด 6 ตามกรอบในการจัดเก็บข้อมูล 4 รายการ ได้แก่ ภารกิจของหน่วยงาน แผนการดำเนินงาน ผลการดำเนินงาน และปัญหา/อุปสรรคในการดำเนินงาน โดยมีระยะเวลาเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนตุลาคม 2544 ถึงเดือนมิถุนายน 2545

3) **การวิเคราะห์ข้อมูล** การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประเมินผลความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามหมวด 6 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดมิติหลักของการวิเคราะห์ ดังนี้

3.1) ประเด็นการปฏิรูปการศึกษา วิเคราะห์เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา จำแนกสิ่งที่จะต้องดำเนินการ จัดหมวดหมู่และช่วงชั้น จำแนกเป็น 3 ระดับ คือ

- ประเด็นหลัก
- ประเด็นรอง
- กิจกรรมที่ต้องดำเนินการ

3.2) เกณฑ์การประเมินและดัชนีชี้วัดความสำเร็จ วิเคราะห์ความก้าวหน้าการดำเนินงาน โดยกำหนดเกณฑ์การวิเคราะห์และตัวชี้วัดความสำเร็จ 4 ด้าน ได้แก่ (รายละเอียดตามตารางในหน้า 8)

- กระบวนการ/ขั้นตอน (Stage of development) โดยแบ่งการดำเนินงานเป็นลักษณะงาน 3 ลักษณะ คือ การดำเนินงานด้านกฎหมาย การกำหนดนโยบายและแผน และการนำนโยบายและแผนสู่การปฏิบัติ

- ระยะเวลา (Timeframe) ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หากในกรณีที่ไม่ได้กำหนดช่วงเวลาที่ต้องดำเนินการไว้แน่ชัดให้วิเคราะห์จากระยะเวลาที่แผนของแต่ละหน่วยงานกำหนดขึ้น

- ผลผลิต (Output) เชิงปริมาณ (Quantity) และเชิงคุณภาพ (Quality) โดยนำผลผลิตที่ดำเนินการได้เปรียบเทียบกับเป้าหมายของแผน หรือเปรียบเทียบกับประชากรทั้งหมด แล้วแต่กรณี

- ความสอดคล้อง (Relevance) โดยวิเคราะห์เนื้อหาการปฏิรูปการศึกษากับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542

ระดับความก้าวหน้า

จากผลการดำเนินงานในแต่ละประเด็นหลักและประเด็นรองที่รวบรวมได้ นำมาพิจารณาเปรียบเทียบกับตัวชี้วัดทั้ง 4 ด้านที่เกี่ยวข้อง แล้วระบุว่าแต่ละประเด็นมีระดับความก้าวหน้ามากน้อยเพียงใด ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ

- ระดับ (1) ไม่ก้าวหน้า
- ระดับ (2) ก้าวหน้าน้อย
- ระดับ (3) ก้าวหน้าปานกลาง
- ระดับ (4) ก้าวหน้ามาก

4) **การตรวจสอบความถูกต้องของการประเมิน** เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล การวิเคราะห์ การประเมินระดับความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรค รวมทั้งข้อเสนอแนะ ได้ดำเนินการตามหลักวิชาการประเมินและยึดหลักการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

4.1) การประชุมคณะทำงานติดตามและประเมินผลการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อรวบรวมผลการดำเนินงานและปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานตามหมวด 6 ในช่วงปีที่ 3 หลังประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และร่วมกันตรวจสอบข้อมูล

4.2) การประชุมคณะทำงานติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อร่วมกันกำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จในแต่ละประเด็น ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และประเมินผลความก้าวหน้าของการดำเนินงาน

4.3) การสัมมนาภาพรวม (150 คน) ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประชาชน มาร่วมพิจารณาผลการประเมินการปฏิรูปการศึกษาภาพรวม ซึ่งรวมถึงประเด็นการประกันคุณภาพด้วย

5) การจัดทำรายงานและการนำเสนอรายงาน จัดทำรายงานการติดตามและประเมินผลการปฏิรูปการศึกษาในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อนำเสนอต่อกลุ่มนักวิชาการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเผยแพร่สู่สาธารณชน

**ตารางการวิเคราะห์เชิงประเมินผลสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษา
จำแนกระดับความก้าวหน้า**

เกณฑ์ที่ใช้/รายการ	ระดับความก้าวหน้า			
	(1) ไม่ก้าวหน้า	(2) ก้าวหน้าน้อย	(3) ก้าวหน้าปานกลาง	(4) ก้าวหน้ามาก
1. กระบวนการ/ขั้นตอน (Stage of development)				
1.1 การดำเนินงานด้านกฎหมาย				
1.1.1 ร่างพระราชบัญญัติ				
<ul style="list-style-type: none"> - ระยะเตรียมการร่าง พ.ร.บ. - ร่าง พ.ร.บ. แล้วเสร็จ - คณะกรรมการ / คณะอนุกรรมการที่เกี่ยวข้องพิจารณาเสนอ ครม. - ครม. อนุมัติ ส่งให้ กฤษฎีกา - กฤษฎีกาเสนอ ครม. - ครม. อนุมัติแล้ว รอเข้าสภา - สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา เห็นชอบ - ประกาศใช้ 	<ul style="list-style-type: none"> - เริ่มดำเนินการ โดยตั้ง องค์คณะบุคคลมารับผิดชอบ ยก ร่าง พ.ร.บ. หรือ - ยังไม่ได้ดำเนินการใด 	<ul style="list-style-type: none"> - มีการจัดทำร่าง พ.ร.บ. ของหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง 	<ul style="list-style-type: none"> - อยู่ระหว่างการพิจารณาของ คณะอนุกรรมการ อำนวยการปฏิรูปการศึกษาฯ หรือ - คณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอ ครม. คณะที่ 4 อนุมัติแล้ว อยู่ระหว่างรอเสนอเข้า ครม. หรือ - อยู่ระหว่างการพิจารณาของ ครม. เพื่อเห็นชอบในหลักการก่อนส่งให้ กฤษฎีกา 	<ul style="list-style-type: none"> - ครม. อนุมัติ หลักการ และ อยู่ระหว่างการพิจารณาของ กฤษฎีกา หรือ - ครม. อนุมัติ และ กฤษฎีกา พิจารณาแล้ว รอเข้าสภาผู้แทนราษฎร หรือ - อยู่ระหว่างการพิจารณาของ สภาผู้แทนราษฎร หรือ วุฒิสภา และ คาดว่าจะ พิจารณาได้ทันเวลาที่กำหนด

เกณฑ์ที่ใช้/รายการ	ระดับความก้าวหน้า			
	(1) ไม่ก้าวหน้า	(2) ก้าวหน้าน้อย	(3) ก้าวหน้าปานกลาง	(4) ก้าวหน้ามาก
1.1.2 การร่างกฎ กระทรวง				
<ul style="list-style-type: none"> - ระยะเวลาเตรียมการ - ร่างกฎกระทรวงแล้วเสร็จ - ครม. อนุมัติหลักการส่งให้กฤษฎีกา - กฤษฎีกาตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของกฎหมาย - ครม. อนุมัติ ตามที่กฤษฎีกาเสนอ - ประกาศใช้ 	<ul style="list-style-type: none"> - ริเริ่มดำเนินการโดยตั้งองค์คณะบุคคลมารับผิดชอบยก ร่าง พ.ร.บ. หรือ - ยังมีไม่ได้ดำเนินการใด 	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานหรือองค์คณะบุคคลที่รับผิดชอบพิจารณาเสนอ ร่างกฎหมาย ต่อ คณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอ ครม. คณะที่ 4 หรือ - อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการที่มีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องนั้น 	<ul style="list-style-type: none"> - คณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอ ครม. คณะที่ 4 อนุมัติแล้ว รอเสนอเข้า ครม. หรือ - อยู่ระหว่างการพิจารณาของ ครม. เพื่อเห็นชอบในหลักการก่อนส่งให้กฤษฎีกา หรือ - ครม. อนุมัติ หลักการ และ อยู่ระหว่างการพิจารณาของกฤษฎีกา 	<ul style="list-style-type: none"> - กฤษฎีกาเสนอ ครม. เพื่อ อนุมัติให้ ประกาศใช้ หรือ - อยู่ระหว่างการพิจารณาของ ครม.
1.2 การกำหนดนโยบายและวางแผน				
<ul style="list-style-type: none"> - การสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ - ร่างนโยบายหรือแผน - คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องพิจารณาเสนอคณะกรรมการที่เหนือขึ้นไป 	<ul style="list-style-type: none"> - ริเริ่มดำเนินการโดยจัดทำโครงการหรือตั้งองค์คณะบุคคลมาทำหน้าที่โดยเฉพาะ หรือ 	<ul style="list-style-type: none"> - ดำเนินงานตามโครงการวิจัยและพัฒนา ความรู้หรือโครงการนำร่อง 	<ul style="list-style-type: none"> - องค์คณะบุคคลต่างๆ ที่มีหน้าที่พิจารณาเสนอ นโยบายหรือแผน อนุมัตินโยบาย หรือแผน หรือ 	<ul style="list-style-type: none"> - ครม. อนุมัติ นโยบายและแผน หรือคณะบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรง อนุมัติ นโยบายและแผน

เกณฑ์ที่ใช้/รายการ	ระดับความก้าวหน้า			
	(1) ไม่ก้าวหน้า	(2) ก้าวหน้าน้อย	(3) ก้าวหน้าปานกลาง	(4) ก้าวหน้ามาก
- คณะกรรมการที่มีอำนาจหน้าที่ อนุมัติ นโยบายและแผน	- ยังมีได้ดำเนินการใด		- อยู่ระหว่างการเสนอต่อ กรม. หรือคณะบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรง	
1.3 การนำนโยบายหรือแผนสู่การปฏิบัติ				
- ขึ้นเตรียมการ - จัดทำแผนปฏิบัติการหรือแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน - ดำเนินการตามแผน	- ริเริ่มดำเนินการโดยจัดทำโครงการและตั้งองค์คณะบุคคลมาทำหน้าที่โดยเฉพาะ หรือ - ยังมีได้ดำเนินการใด	- มีแนวทางการดำเนินงานที่มีเป้าหมายชัดเจน หรือมีแผนปฏิบัติการ หรือ - มีการเตรียมด้านการบริหารจัดการ อันได้แก่ ระบบฐานข้อมูล และระบบการติดตามประเมินผล เป็นต้น	- มีการดำเนินงานได้ตามแผนสำเร็จแล้วร้อยละ 50 ของเป้าหมายในแผน หรือ - มีหน่วยงานหรือบุคลากรที่แนะนำตามจำนวนที่แผนปฏิบัติการกำหนด	- สามารถดำเนินการได้ร้อยละ 75 ของเป้าหมายในแผน ทั้งนี้ให้คำนึงถึงการครอบคลุมทุกสังกัดและทุกระดับประเภทการศึกษา - มีการขยายผลและเครือข่ายที่เกิดจากหน่วยงานหรือบุคลากรแนะนำตามจำนวนที่แผนปฏิบัติการกำหนด

เกณฑ์ที่ใช้/รายการ	ระดับความก้าวหน้า			
	(1) ไม่ก้าวหน้า	(2) ก้าวหน้าน้อย	(3) ก้าวหน้าปานกลาง	(4) ก้าวหน้ามาก
2. ระยะเวลา (Timeframe)				
- กำหนดเวลาตามบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญ /พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 - ระยะเวลาตามที่แผนกำหนด	- ผ่านพ้นกำหนดเวลาแล้วและยังไม่มีกรริเริ่มแต่อย่างใด หรือมีการดำเนินการในระดับน้อยมาก	- ผ่านพ้นกำหนดเวลาแล้วแต่ได้มีการดำเนินการในเรื่องนั้นไปแล้ว ในระดับหนึ่ง	- ยังไม่ถึงเวลาที่กำหนดและมีการดำเนินการในเรื่องนั้น คืบหน้าพอสมควร	- ยังไม่ถึงเวลาที่กำหนด และมีการดำเนินการในเรื่องนั้น คืบหน้าไปมาก
3. ผลผลิต (Output)				
3.1 ผลผลิตเชิงปริมาณ				
- จำนวนที่ดำเนินการได้เปรียบเทียบกับเป้าหมายตามที่แผนกำหนด โดยใช้ควอไต่ล်ในการแบ่งระดับ	- ดำเนินการได้จำนวน น้อยกว่าร้อยละ 25 ของเป้าหมาย	- ดำเนินการได้จำนวนระหว่างร้อยละ 26 – 50 ของเป้าหมาย	- ดำเนินการได้จำนวนระหว่างร้อยละ 51 – 75 ของเป้าหมาย	- ดำเนินการได้จำนวนระหว่างร้อยละ 76-100 ของเป้าหมาย
3.2 ผลผลิตเชิงคุณภาพ				
- จะใช้วิธีประเมินค่าออกมาเป็นตัวเลขเชิงปริมาณ เช่น ผลการดำเนินการเปรียบเทียบกับเป้าหมายคุณภาพตามที่แผนกำหนด เช่น ระดับความพึง	- ค่าประเมินน้อยกว่าร้อยละ 25	- ค่าประเมินระหว่างร้อยละ 26 - 50	- ค่าประเมินระหว่างร้อยละ 51 - 75	- ค่าประเมินระหว่างร้อยละ 76-100

เกณฑ์ที่ใช้/รายการ	ระดับความก้าวหน้า			
	(1) ไม่ก้าวหน้า	(2) ก้าวหน้า น้อย	(3) ก้าวหน้า ปานกลาง	(4) ก้าวหน้ามาก
พอใจของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ระดับความมั่นใจของครูในการใช้หลักสูตรการศึกษาพื้นฐาน เป็นต้น ทั้งนี้โดยใช้ควอไตล์ในการแบ่งระดับ				
4. ความสอดคล้อง (Relevance)				
- วิเคราะห์เนื้อหาการปฏิรูปการศึกษากับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญและ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542	- ผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นขัดแย้งกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ และ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542	- ผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้น สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ และ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 บางส่วน แต่ยังมีประเด็นที่ยังไม่ลงตัว หรือหาข้อยุติไม่ได้	- ผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้น สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญและ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ เป็นส่วนใหญ่ แต่มีเพียงบางประเด็นที่มีการปรับแต่งเพื่อให้เกิดความเหมาะสมในการปฏิบัติ	- ผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้น สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ และ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ทุกประการ

หมายเหตุ : การกำหนดระดับความก้าวหน้าของการประเมินการปฏิรูปการศึกษา ได้จากการวิเคราะห์มิติต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทุกด้านไปพร้อมกัน ได้แก่ กระบวนการขั้นตอน ระยะเวลา ผลผลิต และความสอดคล้องของการดำเนินงานเมื่อเทียบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

บทที่ 3

ความก้าวหน้าการปฏิรูปการศึกษา

หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา

การดำเนินการเพื่อให้บรรลุเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวดนี้ มีภารกิจที่ต้องดำเนินการแบ่งออกได้เป็น 3 ประเด็นหลัก คือ

1. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
2. การประกันคุณภาพภายใน
3. การประเมินคุณภาพภายนอก

ประเด็นหลักที่ 1 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาประกอบด้วย การประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก การประกันคุณภาพภายในเป็นกระบวนการบริหารจัดการของสถานศึกษาซึ่งต้องมีการควบคุมคุณภาพ ตรวจสอบคุณภาพและประเมินคุณภาพ เพื่อให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา นอกจากนี้สถานศึกษาต้องจัดทำรายงานการประเมินตนเองซึ่งจะใช้เป็นข้อมูลในการประเมินคุณภาพภายนอกโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เพื่อยืนยันผลการประเมินคุณภาพภายในว่าการจัดการศึกษามีคุณภาพระดับใดเมื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่กำหนด โดยการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกจะเชื่อมโยงกันด้วยมาตรฐานการศึกษา

1) สิ่งที่ต้องดำเนินการ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 47 กำหนดให้มีกฎกระทรวงเกี่ยวกับระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา และมาตรา 33 และ 34 กำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาที่เป็นคุณลักษณะหรือคุณภาพทางการศึกษาที่ต้องการให้เกิดขึ้น โดยให้มีมาตรฐานการศึกษาของชาติ และมีมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษาซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ และจากการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการศึกษา

แห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2545 ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการการอาชีวศึกษามีหน้าที่พิจารณาเสนอมาตรฐานการอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้นด้วย สาระสำคัญของการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาที่ต้องดำเนินการจึงแบ่งได้เป็น 2 ประเด็น ดังนี้

- 1.1) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
- 1.2) การพัฒนามาตรฐานการศึกษาระดับชาติ
  - 1.2.1) มาตรฐานการศึกษาของชาติ
  - 1.2.2) มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
  - 1.2.3) มาตรฐานการอุดมศึกษา
  - 1.2.4) มาตรฐานการอาชีวศึกษา

2) ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ

- 2.1) มีการจัดทำกฎกระทรวงเกี่ยวกับระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา
- 2.2) มีการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษา และมาตรฐานการอาชีวศึกษา

3) ผลการดำเนินงาน

3.1) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาซึ่งประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการดำเนินการที่สำคัญคือ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้ดำเนินการยกร่างกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. .... ตามมาตรา 47 และนำเสนอคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติพิจารณา แล้วส่งให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ดำเนินการต่อ ขณะนี้อยู่ในระหว่างการนำเสนอคณะกรรมการกฤษฎีกาเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ 4 เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป กฎกระทรวงฉบับนี้จะทำให้เกิดความสอดคล้องและเชื่อมโยงระหว่างการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

3.2) การพัฒนามาตรฐานการศึกษาระดับชาติ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 33 และ มาตรา 34 และร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่ปรับแก้ใหม่ กำหนดให้สภาการศึกษา คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา และคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พิจารณาเสนอมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานการอุดมศึกษา และมาตรฐานการอาชีวศึกษา ตามลำดับ แต่ในขณะนี้ หน่วยงานดังกล่าวตามโครงสร้างใหม่ยังไม่มี ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการ ทบวงมหาวิทยาลัย และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งทำหน้าที่หน่วยงานดังกล่าว ได้มีการเตรียมการเพื่อพัฒนามาตรฐานการศึกษาดังนี้

3.2.1) มาตรฐานการศึกษาของชาติ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้เตรียมการเพื่อจัดทำร่างมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยขณะนี้อยู่ระหว่างการศึกษาวิจัยองค์ความรู้ของต่างประเทศในเรื่องแนวทางการพัฒนามาตรฐานการศึกษาของชาติ และกำลังติดตามการนำมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบในการพัฒนามาตรฐานการศึกษาของชาติต่อไป

3.2.2) มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้จัดทำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีสาระสอดคล้องกับความมุ่งหมายและหลักการ รวมทั้งแนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยมีทั้งหมด 27 มาตรฐาน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาและใช้เป็นมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในรอบแรก จำนวน 14 มาตรฐาน ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติในหลักการแล้วเมื่อวันที่ 4 และ 25 มกราคม 2543 นอกจากนี้ กรมวิชาการได้ดำเนินการจัดทำมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเสร็จเรียบร้อยแล้ว

3.2.3) มาตรฐานการอุดมศึกษา

ทบวงมหาวิทยาลัยได้มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพัฒนา มาตรฐานการอุดมศึกษาขึ้น ขณะนี้อยู่ระหว่างการศึกษาข้อเสนอโครงการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้

3.2.4) มาตรฐานการอาชีวศึกษา

กรมอาชีวศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามโครงสร้างเดิมได้มีความพยายามอย่างต่อเนื่องที่จะพัฒนามาตรฐานการอาชีวศึกษา โดยมีการศึกษาวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ การจัดทำโครงการนำร่อง และดำเนินโครงการความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนามาตรฐานการอาชีวศึกษาต่อไป

4) ผลการวิเคราะห์ความก้าวหน้า

เมื่อพิจารณาผลการดำเนินงานการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ พบว่า

4.1) การจัดทำกฎกระทรวงเกี่ยวกับระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา มีความก้าวหน้าอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากขณะนี้อยู่ในระหว่างการนำเสนอคณะกรรมการกถำรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี ครั้งที่ 4 ก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

4.2) การพัฒนามาตรฐานการศึกษาของชาติ มีความก้าวหน้าเล็กน้อย เนื่องจากขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการศึกษาวิจัยหาองค์ความรู้ของต่างประเทศ และติดตามการนำมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้เพื่อเป็นข้อมูลประกอบในการพัฒนามาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ

4.3) การพัฒนามาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความก้าวหน้ามาก เนื่องจากมีการจัดทำมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเสร็จเรียบร้อยแล้ว

4.4) การพัฒนามาตรฐานการอุดมศึกษา มีความก้าวหน้าเล็กน้อย เนื่องจากขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยสร้างองค์ความรู้ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบในการพัฒนามาตรฐานการอุดมศึกษา

4.5) การพัฒนามาตรฐานการอาชีวศึกษา มีความก้าวหน้าเล็กน้อย เนื่องจากอยู่ในระหว่างการศึกษารายละเอียดเพื่อสร้างองค์ความรู้ การจัดทำโครงการนำร่อง และดำเนินโครงการความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนามาตรฐานการอาชีวศึกษา

ประเด็นหลักที่ 2 การประกันคุณภาพภายใน

1) สิ่งที่ต้องดำเนินการ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 48 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จึงต้องมีการจัดทำกฎกระทรวงเกี่ยวกับระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพภายใน และจัดทำมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายในของแต่ละระดับการศึกษา รวมทั้งสถานศึกษาจะต้องมีการประกันคุณภาพให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร และจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน สารสำคัญของ การประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่ต้องดำเนินการมี 2 ประเด็น ดังนี้

1.1) หน่วยงานต้นสังกัดพัฒนาระบบและส่งเสริมการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งจะต้องดำเนินการดังนี้

1.1.1) จัดทำกฎกระทรวงเกี่ยวกับระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพภายใน

1.1.2) กำหนดมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายใน

1.1.3) ส่งเสริมให้สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายใน

1.2) สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

2) ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ

2.1) มีการจัดทำกฎหมายเกี่ยวกับระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา

2.2) มีการกำหนดและประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา

2.3) หน่วยงานต้นสังกัดสนับสนุนและส่งเสริมให้สถานศึกษาทุกแห่งสามารถดำเนินการประกันคุณภาพภายในได้

2.4) สถานศึกษาทุกแห่งมีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในและพร้อมรับการประเมินภายนอก

3) ผลการดำเนินงาน

3.1 หน่วยงานต้นสังกัดพัฒนาระบบและส่งเสริมการประกันคุณภาพภายใน

3.1.1) การจัดทำกฎหมายเกี่ยวกับระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพภายใน

ก) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพทางการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผ่านความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีแล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยได้กำหนดให้สถานศึกษาดำเนินการตามภาระงานสำคัญเพื่อจัดระบบงานเข้าสู่การประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งมีการแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และในระหว่างที่กฎกระทรวงยังไม่ประกาศใช้นี้ กระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศกระทรวง เรื่อง ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัย เพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษาดำเนินการ ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2544

ข) ระดับอุดมศึกษา

ทบวงมหาวิทยาลัยได้จัดทำร่างกฎทบวงมหาวิทยาลัยว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. .... ซึ่งคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา นอกจากนี้ทบวงมหาวิทยาลัยยังได้จัดทำประกาศทบวงมหาวิทยาลัยเรื่อง ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2545 ซึ่งประกาศใช้แล้วเมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2545

3.1.2) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพ ภายใน

ก) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หน่วยงานต้นสังกัดมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ได้แก่

- มาตรฐานโรงเรียน พ.ศ. 2541 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ประกอบด้วยมาตรฐานการบริหารโรงเรียน 5 มาตรฐาน 14 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานการเรียนการสอน 10 มาตรฐาน 10 ตัวบ่งชี้ และ มาตรฐานคุณภาพนักเรียน 9 มาตรฐาน 20 ตัวบ่งชี้

- มาตรฐานการศึกษาของกรมสามัญศึกษา จำนวน 26 มาตรฐาน 130 ตัวบ่งชี้

- มาตรฐานและตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษาเอกชน ประกอบด้วยระดับประถมศึกษา 18 มาตรฐาน 57 ตัวชี้วัด และระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษา 26 มาตรฐาน 62 ตัวชี้วัด

- มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 28 มาตรฐาน

- มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลและเมืองพัทยา จำนวน 38 มาตรฐาน

ข) ระดับอุดมศึกษา

หน่วยงานต้นสังกัดมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถาบันการศึกษา ได้แก่

- ทบวงมหาวิทยาลัยได้จัดทำองค์ประกอบ 9 ด้าน เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้วเมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2543

- สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลนำระบบมาตรฐานคุณภาพ ISO 9000 และกิจกรรม 5 ส มาใช้

- สถาบันราชภัฏได้ประกาศนโยบายและแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันราชภัฏขึ้น ตั้งแต่วันที่ 23 กันยายน 2539 ซึ่งสอดคล้อง

กับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 รวมทั้งมีโครงการพัฒนามาตรฐาน
โปรแกรมวิชา โดยให้สถาบันราชภัฏแต่ละแห่งเป็นแม่ข่ายในการพัฒนาโปรแกรมวิชา
อย่างน้อย 1 โปรแกรมวิชา

- กรมพลศึกษาจัดทำมาตรฐานการศึกษาด้านพลศึกษา 3 ด้าน
คือ มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานด้านกระบวนการ และมาตรฐานด้านปัจจัย
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ได้จัดทำมาตรฐาน
และตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษาเอกชนระดับอาชีวศึกษา-การศึกษานอกระบบ 20 มาตรฐาน
61 ตัวชี้วัด

3.1.3) การส่งเสริมให้สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายใน

ก) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หน่วยงานต้นสังกัดดำเนินการส่งเสริมสถานศึกษาให้มีการ
ประกันคุณภาพภายในในหลายด้าน ซึ่งสามารถจำแนกได้เป็น 5 ด้าน คือ ด้านการผลิต
เอกสาร สื่อ และอุปกรณ์ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการดำเนินงานนำร่อง/ต้นแบบ ด้าน
การประเมินคุณภาพการศึกษา และด้านการให้ทุนสนับสนุน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- *ด้านการผลิตเอกสาร สื่อ และอุปกรณ์* หน่วยงานต้นสังกัด
ทุกแห่งมีการผลิตคู่มือเกี่ยวกับการประกันคุณภาพและการจัดทำรายงานประจำปี เผยแพร่
ให้สถานศึกษาในสังกัดและผู้เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมและ
ปฏิบัติ เช่น คู่มือการประกันคุณภาพของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
แห่งชาติ คู่มือการดำเนินการจัดตั้งระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัด
กรมการศึกษานอกโรงเรียน เอกสารทางวิชาการและคู่มือที่ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ
ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน รายงานประจำปี เอกสาร และคู่มือการ
ประกันคุณภาพของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาแห่งชาติและสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การ
มหาชน) ก็มีการผลิตเอกสาร และสื่อเผยแพร่ให้กับสถานศึกษาทุกแห่งด้วย

- *ด้านการพัฒนาบุคลากร* การดำเนินงานในด้านนี้ส่วนใหญ่
เป็นการดำเนินงานในรูปแบบของการประชุม/สัมมนา และการจัดฝึกอบรมให้กับผู้บริหาร
ครู อาจารย์ วิทยากร ผู้ตรวจสอบคุณภาพ และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีความรู้

ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบ หลักเกณฑ์ วิธีการ และแนวทางดำเนินการประกันคุณภาพ ภายใน หน่วยงานที่มีการจัดการอบรมดังกล่าว เช่น กรมสามัญศึกษาจัดอบรมผู้บริหาร และครูอาจารย์ที่เกี่ยวข้องจำนวน 5,405 คน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จัดอบรมผู้บริหารโรงเรียนเอกชน 1,578 คน วิทยากรแกนนำ 80 คน และวิทยากรแกนนำ จัดอบรมขยายผลอีก 954 คน และอบรมผู้ตรวจคุณภาพโรงเรียน 1,304 คน กรมวิชาการ จัดอบรมวิทยากรหลักจากทั่วประเทศ 800 คน กรมการศึกษานอกโรงเรียนจัดอบรม บุคลากรของสถานศึกษาในสังกัดทุกแห่ง และอบรมวิทยากรที่ปรึกษาให้สามารถ พัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในได้

- *ด้านการดำเนินงานนำร่อง/ต้นแบบ* มีผลการดำเนินการที่สำคัญในหลายโครงการ เช่น กรมวิชาการทดลองระบบการประกันคุณภาพภายใน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานกับกลุ่มตัวอย่างในเขตการศึกษา 3, 5, 7, 9 และ 11 รวม 21 แห่ง กรมสามัญศึกษาจัดการพัฒนาโรงเรียนแกนนำทุกสหวิทยาเขต จำนวน 1,334 โรงเรียน เพื่อขยายผลให้ครบทุกโรงเรียน สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครจัดตั้งโรงเรียน แกนนำ 125 โรงเรียน สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่นพัฒนาโรงเรียนแกนนำทุกสหวิทยาเขต กรมการศาสนาดำเนินการโครงการนำร่องสถานศึกษาในสังกัด 10 โรงเรียน กรมการศึกษานอกโรงเรียนจัดตั้งระบบประกันคุณภาพให้แก่สถานศึกษาในโครงการนำร่องปฏิบัติการ ศึกษาและสถานศึกษาในสังกัด 8 จังหวัด รวม 82 แห่ง นอกจากนี้ สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้มีการดำเนินการในโรงเรียนนำร่อง 250 แห่ง และ ส่งเสริมให้มีการขยายผลไปยังสถานศึกษาอื่นๆ

- *ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา* กรมวิชาการ ได้ดำเนินการ ประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ (National Test) เพื่อประเมินคุณภาพผู้เรียนใน ทุกช่วงชั้นของระดับการศึกษา แบ่งการประเมินออกเป็น 2 รูปแบบ มีผลการดำเนินงาน ประจำปีการศึกษา 2544 ดังนี้ การประเมินด้านความถนัดทางการเรียน (SAT) ได้ทำ การประเมินนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สายสามัญทุกคน จำนวน 328,822 คน จาก 2,940 โรงเรียนเสร็จเรียบร้อยแล้ว การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (GAT) ได้ทำ การประเมินเฉพาะวิชาหรือสมรรถภาพที่จำเป็น โดยประเมินนักเรียนระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในระบบทุกคน

เสร็จเรียบร้อยแล้ว นอกจากนั้นหน่วยงานต้นสังกัดต่างๆ ยังได้ทำการประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาในสังกัดของตนเองด้วย

- ด้านการให้ทุนสนับสนุน สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ในฐานะหน่วยงานประเมินภายนอกมีการส่งเสริมสถานศึกษา โดยให้ทุนสนับสนุนการประกันคุณภาพภายในเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกกับสถานศึกษาจำนวน 5,165 แห่ง

ข) ระดับอุดมศึกษา

ทบวงมหาวิทยาลัยได้จัดทำคู่มือการประกันคุณภาพเผยแพร่ให้สถาบันการศึกษาทราบและถือปฏิบัติ จัดฝึกอบรมพัฒนาผู้ตรวจสอบคุณภาพภายในระดับคณะ/หน่วยงาน จัดสัมมนาเพื่อเสนอแนวทางการเตรียมความพร้อมของสถาบันการศึกษาให้สอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพภายนอก รวมทั้งมีการจัดทำโครงการนำร่องการประกันคุณภาพใน 5 สาขา (22 คณะวิชา) และได้ตรวจสอบคุณภาพภายในสถาบันอุดมศึกษาแล้ว 37 คณะวิชา ซึ่งอยู่ในโครงการนำร่อง 22 คณะวิชา และนอกโครงการนำร่อง 15 คณะวิชา

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ให้ทุนสนับสนุนการประกันคุณภาพภายในเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกแก่สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญา 143 แห่ง และระดับปริญญา 49 แห่ง นอกจากนี้ ยังดำเนินการส่งเสริมเพื่อให้เกิดการประกันคุณภาพโดยการให้ทุนผู้เสนอโครงการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีผู้สนใจส่งโครงการมาขอรับทุนวิจัยจำนวน 31 โครงการ ผ่านการพิจารณาเพื่อขอให้ปรับปรุงจำนวน 25 โครงการ และทำการจัดสรรทุนแล้วจำนวน 2 ทุน

3.2) สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

ก) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สถานศึกษาทุกแห่งเริ่มดำเนินการประกันคุณภาพภายในแล้ว และมีบางส่วนที่ดำเนินการได้เป็นที่น่าพอใจ เช่น สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งจากการสำรวจระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาประมาณ 20,000 โรงเรียน จากทั้งหมดประมาณ 30,000 โรงเรียน พบว่าโรงเรียน

มีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในในระดับที่น่าพอใจประมาณร้อยละ 67 และในปีการศึกษา 2545 มีโรงเรียนที่พร้อมรับการประเมินภายนอกแล้วประมาณ 4,000 โรงเรียน

สถานศึกษาในสังกัดของกรมสามัญศึกษา มีสหวิทยาเขตที่มีกระบวนการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพที่ต้นสังกัดกำหนดไว้ 455 สหวิทยาเขต จาก 467 สหวิทยาเขต หรือคิดเป็นร้อยละ 97.4 และมีผลการดำเนินงานแบ่งตามเกณฑ์การประเมินของต้นสังกัดได้เป็น ระดับ A1 (Awareness) โรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจและเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา 2,669 โรงเรียน (ร้อยละ 100) ระดับ A2 (Attempt) โรงเรียนมีการวางแผนและดำเนินการตามแผนการประกันคุณภาพการศึกษา 2,324 โรงเรียน (ร้อยละ 87.07) และ A3 (Achievement) โรงเรียนมีผลการปฏิบัติตามแผนและได้มาตรฐานที่กำหนด 345 โรงเรียน (ร้อยละ 12.93)

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่องตลอดมาตั้งแต่ก่อนมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

สถานศึกษาในสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยาดำเนินการประกันคุณภาพภายในและพร้อมที่จะรับการประเมินภายนอกแล้วจำนวน 140 โรงเรียน และขอรับเงินอุดหนุนจาก สมศ. เพื่อดำเนินการประกันคุณภาพภายในจำนวน 189 โรงเรียน ซึ่งโรงเรียนดังกล่าวได้จัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ครั้งที่ 1 เรียบร้อยแล้ว

ข) ระดับอุดมศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาได้มีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในแล้ว เช่น สถาบันอุดมศึกษาในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยมีการประกันคุณภาพภายในมาอย่างต่อเนื่องและกำลังดำเนินการทบทวนและปรับปรุงระบบการประกันคุณภาพภายในของตนจากระบบที่ใช้อยู่เดิมให้ดียิ่งขึ้น สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล นำระบบมาตรฐานคุณภาพ ISO 9000 และกิจกรรม 5 ส มาใช้ มีสถานศึกษาที่ได้รับ ISO 9000 แล้ว 17 แห่ง และกำลังรอรับการประเมิน 21 แห่ง สถาบันราชภัฏมีการประกันคุณภาพภายในและประเมินตนเองแล้วทุกแห่งและมีสถาบันราชภัฏไม่น้อยกว่า 15 แห่ง พร้อมที่จะรับการประเมินภายนอก และวิทยาลัยพลศึกษาและโรงเรียนกีฬาสังกัดกรมพลศึกษา ได้จัดทำระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและเริ่มปรับใช้ในบางส่วนแล้ว

4) ผลการวิเคราะห์ความก้าวหน้า

เมื่อพิจารณาผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ พบว่า

4.1) การจัดทำกฎหมายเกี่ยวกับระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายใน มีความก้าวหน้าในระดับปานกลาง เนื่องจากได้มีการจัดทำกฎกระทรวงและกฎทบวงดังกล่าวในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา และขณะนี้อยู่ในระหว่างการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยในระหว่างที่กฎหมายทั้ง 2 ฉบับยังไม่ประกาศใช้ ได้มีการจัดทำประกาศกระทรวงและประกาศทบวงในเรื่องดังกล่าวขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษาดำเนินการ

4.2) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายในทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษามีความก้าวหน้ามาก เนื่องจากหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษามีมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายในซึ่งพัฒนามาอย่างต่อเนื่อง และได้ทำการทบทวนปรับปรุงให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

4.3) การส่งเสริมให้สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา มีความก้าวหน้าในระดับปานกลาง เนื่องจากมีการดำเนินการส่งเสริมในหลายด้าน เช่น การผลิตเอกสาร สื่อ และอุปกรณ์ทางวิชาการ การพัฒนาบุคลากร การดำเนินการนำร่อง การดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษา และการให้ทุนสนับสนุนการดำเนินงาน แต่การดำเนินการดังกล่าวยังไม่ครอบคลุมเพียงพอ

4.4) การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษามีความก้าวหน้าในระดับปานกลาง เนื่องจากสถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกแห่งเริ่มดำเนินการประกันคุณภาพภายในแล้ว แต่มีสถานศึกษาที่มีผลการดำเนินงานเป็นที่น่าพอใจและพร้อมรับการประเมินภายนอกในจำนวนจำกัด ส่วนในระดับอุดมศึกษา สถานศึกษามีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในแล้วทุกแห่งแต่ยังไม่ครบทุกคณะวิชา

ประเด็นหลักที่ 3 การประเมินคุณภาพภายนอก

1) สิ่งที่ต้องดำเนินการ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 49 ถึง มาตรา 51 กำหนดให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อย 1 ครั้งในทุกๆ 5 ปี และรายงานผลการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาประจำปีต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเผยแพร่ต่อสาธารณชน โดยในบทเฉพาะกาลได้กำหนดให้มีการประเมินภายนอกครั้งแรกของสถานศึกษาทุกแห่ง (ประมาณ 50,000 แห่ง) ให้เสร็จสิ้นภายใน 6 ปี นับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีผลบังคับใช้ (คือวันที่ 19 สิงหาคม 2548) ดังนั้นสาระสำคัญของ การประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกที่ต้องดำเนินการจึงแบ่งได้เป็น 3 ประเด็น ดังนี้

- 1.1) การจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)
- 1.2) การพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งประกอบด้วย
  - 1.2.1) การพัฒนาเกณฑ์ และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอก
  - 1.2.2) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินภายนอก
- 1.3) การดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งประกอบด้วย
  - 1.3.1) การสรรหาผู้ประเมินภายนอก
  - 1.3.2) การประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา
  - 1.3.3) การรายงานผลการประเมินภายนอก

2) ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ

- 2.1) มีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นองค์การมหาชน
- 2.2) มีเกณฑ์และวิธีการประเมินภายนอกที่เป็นที่ยอมรับและเน้นการประเมินเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- 2.3) มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินภายนอก

2.4) มีผู้ประเมินภายนอกที่มีคุณสมบัติเหมาะสมและมีคุณภาพ ในปริมาณที่เพียงพอ

2.5) มีการประเมินภายนอกสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อย 1 ครั้ง ภายในวันที่ 19 สิงหาคม 2548

2.6) มีการรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาเผยแพร่ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนเป็นประจำทุกปี

3) ผลการดำเนินงาน

3.1) การจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้จัดทำพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2543 ตามมาตรา 49 โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี และการประกาศในราชกิจจานุเบกษาตั้งแต่วันที่ 3 พฤศจิกายน 2543 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 4 พฤศจิกายน 2543

เมื่อสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) จัดตั้งขึ้นแล้ว ได้มีการสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการบริหาร รวมทั้งคณะกรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาขึ้น 2 คณะ คือ คณะกรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน และคณะกรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพระดับอุดมศึกษา ทำหน้าที่สนับสนุนงานด้านวิชาการแก่คณะกรรมการบริหารทั้งด้านพัฒนา ปรับปรุงระบบและวิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และพัฒนามาตรฐานและเกณฑ์สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับอุดมศึกษา ตามลำดับ และดำเนินการในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยแนวทางในการดำเนินงานของ สมศ. แบ่งได้เป็น 4 ด้าน คือ การเตรียมผู้ประเมินภายนอก การเตรียมระบบวิธีการและกรอบแนวทางการประเมินภายนอก สถานศึกษา การประเมินสถานศึกษา และการจัดทำรายงานผลการประเมิน

3.2) การพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอก

3.2.1) การพัฒนาเกณฑ์ และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอก

ก) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สมศ. ได้พัฒนาระบบ กรอบแนวทาง และวิธีการประเมิน และจัดทำเป็นเอกสารเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เสร็จเรียบร้อยแล้ว ประกอบด้วยแนวทางหลักๆ ได้แก่ 1) ความหมาย หลักการ วัตถุประสงค์ ความสำคัญ และขอบข่ายของการประเมิน 2) ความหมาย คุณสมบัติ จรรยาบรรณ การจัดคณะทำงาน และบทบาทหน้าที่ของผู้ประเมินภายนอก 3) ขั้นตอนการประเมิน 4) แนวทางการรวบรวมและตรวจสอบข้อมูล 5) แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา 6) แนวทางการเขียนรายงานการประเมิน และ 7) มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข) ระดับอุดมศึกษา

สมศ. ได้พัฒนาระบบ กรอบแนวทาง และวิธีการประเมิน และจัดทำเป็นเอกสารเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา ทั้งระดับปริญญา และระดับต่ำกว่าปริญญา เสร็จเรียบร้อยแล้ว ประกอบด้วยแนวทางหลักๆ ได้แก่ 1) ความมุ่งหมาย หลักการและวัตถุประสงค์ในการประเมิน 2) ความสัมพันธ์ระหว่าง สมศ. กับหน่วยงานต้นสังกัด และสถาบันอุดมศึกษาในการประเมิน 3) ผู้ประเมินภายนอกและกระบวนการประเมิน และ 4) มาตรฐานและตัวบ่งชี้สำหรับการประเมิน

3.2.2) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินภายนอก

ก) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้จัดทำมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งคณะรัฐมนตรีอนุมัติในหลักการแล้วเมื่อวันที่ 4 และ 25 มกราคม 2543 และให้ใช้ในการประเมินภายนอกในรอบแรกจำนวน 14 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้

ข) ระดับอุดมศึกษา

สมศ. ได้กำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้สำหรับการประเมินภายนอก ระดับอุดมศึกษา ซึ่งแบ่งเป็น ระดับปริญญา 8 มาตรฐาน 28 ตัวบ่งชี้ และระดับต่ำกว่าปริญญา 8 มาตรฐาน 30 ตัวบ่งชี้ เพื่อนำไปใช้ในการประเมินสถาบันอุดมศึกษา

3.3) การประเมินคุณภาพภายนอก

3.3.1) การสรรหาผู้ประเมินภายนอก

ก) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สมศ. จัดหลักสูตรอบรมผู้ประเมินภายนอกและทำการอบรมไปแล้วหลายรุ่น และมีผู้ผ่านการอบรมและได้รับการรับรองเป็นผู้ประเมินภายนอกของสมศ. แล้ว 709 คน

ข) ระดับอุดมศึกษา

การประเมินภายนอกระดับอุดมศึกษา แบ่งเป็นระดับปริญญา และระดับต่ำกว่าปริญญา สมศ. ได้สรรหาผู้ประเมินภายนอกและผ่านการรับรองจากกรรมการบริหารในระดับปริญญาแล้ว 222 คน และระดับต่ำกว่าปริญญา 42 คน นอกจากนี้ได้จ้างที่มวิจัยทำการพัฒนาหลักสูตรสำหรับอบรมผู้ประเมินภายนอก ซึ่งจะแล้วเสร็จในเดือนกรกฎาคม 2545 เพื่อทำการอบรมประมาณต้นเดือนสิงหาคม 2545 ในขณะเดียวกัน สมศ. จะทำการประเมินสถานศึกษา 5 แห่ง โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ประเมินและดำเนินการวิจัยควบคู่ไปกับการประเมินทั้ง 5 สถานศึกษา ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จภายในต้นเดือนกันยายน 2545 นี้

3.3.2) การดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา

สมศ. ได้ดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา โดยอาศัยพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2543 มาตรา 8 และระเบียบของ สมศ. ว่าด้วยการให้การรับรองขอบเขตการปฏิบัติหน้าที่และกำกับดูแลผู้ประเมินภายนอก สำหรับระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในระบบ และสำหรับการประเมินคุณภาพสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา

ก) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สมศ. มีการวางแผนประเมินภายนอก รวมทั้งจัดทำฐานข้อมูลหน่วยงานประเมินภายนอกและฐานข้อมูลสถานศึกษา และทำการประเมินภายนอกสถานศึกษาไปแล้ว 218 โรง และในปีงบประมาณ 2545 มีสถานศึกษาขอรับการประเมิน 4,500 แห่ง ซึ่งคาดว่าจะดำเนินการประเมินได้ทันในปีงบประมาณ 2545 จำนวน 4,282 แห่ง

ข) ระดับอุดมศึกษา

สมศ. กำลังจะทำการประเมินคุณภาพภายนอกสถาบันอุดมศึกษา ระดับปริญญา 5 แห่ง และต่ำกว่าปริญญา 7 แห่ง ซึ่งจะแล้วเสร็จภายในต้นเดือนกันยายน 2545 และในปีงบประมาณ 2545 นี้คาดว่าจะประเมินสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 150 แห่ง แบ่งเป็น อุดมศึกษาระดับปริญญา 50 แห่ง และอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา 100 แห่ง

3.3.3) การรายงานผลการประเมินภายนอก

ในแต่ละปี สมศ. ต้องทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการประเมินภายนอกสถานศึกษาและผลการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาในรอบปีที่ผ่านมา เพื่อรายงานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเผยแพร่ต่อสาธารณชน ซึ่งในขณะนี้ สมศ. กำลังอยู่ระหว่างการจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาในรอบปีแรก

4) ผลการวิเคราะห์ความก้าวหน้า

เมื่อพิจารณาผลการดำเนินงานการประเมินคุณภาพภายนอกตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ พบว่า

4.1) การจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) มีความก้าวหน้ามาก เนื่องจากมีการประกาศพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง สมศ. ตั้งแต่วันที่ 3 พฤศจิกายน 2543

4.2) การพัฒนาเกณฑ์ และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอก ทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษามีความก้าวหน้ามาก เนื่องจากได้มีการพัฒนาระบบ กรอบแนวทาง และวิธีการประเมิน โดยจัดทำเป็นเอกสารเพื่อใช้เป็น

กรอบแนวทางในการประเมินคุณภาพภายนอกเสร็จแล้วทั้งระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับอุดมศึกษา และได้นำไปใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอก

4.3) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินภายนอก ทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษามีความก้าวหน้ามาก เนื่องจากมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินภายนอกทั้งสองระดับเสร็จเรียบร้อยแล้ว และได้นำมาตรฐานดังกล่าวไปใช้ในการประเมินสถานศึกษาแล้ว

4.4) การสรรหาผู้ประเมินภายนอก ทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับอุดมศึกษามีความก้าวหน้าปานกลาง เนื่องจาก สมศ. ได้ทำการสรรหาผู้ประเมินภายนอกโดยการกำหนดกรอบแนวทางเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ประเมินภายนอก การรับรองผู้ประเมินภายนอก และการติดตามประเมินผลผู้ประเมินภายนอกเสร็จเรียบร้อยแล้ว และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการอบรมและรับรองผู้ประเมินภายนอกไปแล้วจำนวนหนึ่ง ระดับอุดมศึกษามีการสรรหาและรับรองผู้ประเมินแล้วจำนวนหนึ่ง ซึ่งจำนวนของผู้ประเมินภายนอกทั้งสองระดับมีจำนวนเพียงพอต่อการประเมินภายนอกในช่วงแรก และมีการดำเนินการสรรหาผู้ประเมินภายนอกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

4.5) การดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ทั้งระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษามีความก้าวหน้าในระดับปานกลาง เนื่องจาก สมศ. ต้องประเมินภายนอกสถานศึกษาทุกแห่ง (ประมาณ 50,000 แห่ง) อย่างน้อย 1 ครั้งภายในวันที่ 19 สิงหาคม 2548 และขณะนี้มีการดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว 218 แห่ง กำลังจะประเมินให้แล้วเสร็จภายใน 3 เดือนอีก 115 แห่ง และคาดว่าจะดำเนินการประเมินในปีงบประมาณ 2545 นี้ได้แล้วเสร็จประมาณ 4,282 แห่ง

ส่วนระดับอุดมศึกษา สมศ. กำลังดำเนินการประเมินสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญา 5 แห่ง และต่ำกว่าปริญญา 7 แห่ง โดยในปีงบประมาณ 2545 คาดว่าจะประเมินภายนอกสถาบันอุดมศึกษาแล้วเสร็จจำนวน 150 แห่ง การดำเนินการ

ประเมินภายนอกทั้งสองระดับดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง และคาดว่าจะเสร็จได้ทันภายในเดือนสิงหาคม 2548

4.6) การรายงานผลการประเมินภายนอก มีความก้าวหน้าน้อย เนื่องจากขณะนี้อยู่ในช่วงแรกของการประเมินภายนอก ผลการประเมินในรอบปีแรกยังไม่เสร็จเรียบร้อยจึงยังไม่มีรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษา แต่อยู่ในช่วงที่สมศ. กำลังดำเนินการจัดทำ

ตารางวิเคราะห์ความก้าวหน้าการดำเนินงานหมวด 6

ประเด็นการประเมิน	ระดับความก้าวหน้า				หมายเหตุ
	ไม่ ก้าวหน้า	น้อย	ปาน กลาง	มาก	
ประเด็นที่ 1 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา					
1.1 การจัดทำกฎกระทรวงเกี่ยวกับระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพ การศึกษา		✓			-ผ่าน กกศ. แล้วอยู่ ระหว่างนำเสนอคณะ กรรมการกฤษฎีกา คณะที่ 4 ก่อนนำ เสนอคณะรัฐมนตรี
1.2 การพัฒนามาตรฐานการศึกษาระดับชาติ					
1) การพัฒนามาตรฐานการศึกษาระดับชาติ		✓			-อยู่ระหว่างการวิจัย สร้างองค์ความรู้
2) การพัฒนามาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐาน				✓	-มีการจัดทำมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน และมาตรฐานการ เรียนรู้ตามหลักสูตร เสร็จเรียบร้อยแล้ว
3) การพัฒนามาตรฐานการอุดมศึกษา		✓			-อยู่ระหว่างการวิจัย สร้างองค์ความรู้
4) การพัฒนามาตรฐานการอาชีวศึกษา		✓			-อยู่ระหว่างการวิจัย สร้างองค์ความรู้
ประเด็นหลักที่ 2 การประกันคุณภาพภายใน					
2.1 หน่วยงานต้นสังกัดพัฒนาระบบและ ส่งเสริมการประกันคุณภาพภายใน					
1) การจัดทำกฎหมายเกี่ยวกับระบบ หลัก เกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพภายใน					
● ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน			✓		-กฎกระทรวงอยู่ ระหว่างการพิจารณา ของกฤษฎีกา และมี ประกาศกระทรวง ซึ่ง ประกาศใช้แล้ว

ประเด็นการประเมิน	ระดับความก้าวหน้า				หมายเหตุ
	ไม่ ก้าวหน้า	น้อย	ปาน กลาง	มาก	
<ul style="list-style-type: none"> ● ระดับอุดมศึกษา 			✓		-กฎทบทองอยู่ระหว่างการพิจารณาของ กฤษฎีกา และมีประกาศทบทอง ซึ่งประกาศใช้แล้ว
2) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายใน					
<ul style="list-style-type: none"> ● ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 				✓	-หน่วยงานต้นสังกัดจัดทำมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในแล้ว
<ul style="list-style-type: none"> ● ระดับอุดมศึกษา 				✓	-มีการพัฒนามาตรฐานเสร็จแล้ว
3) การส่งเสริมให้สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายใน					
<ul style="list-style-type: none"> ● ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 			✓		-มีการเผยแพร่เอกสารวิชาการ การพัฒนาบุคลากร การทดลองนำร่อง และการให้ทุน แต่ยังไม่ครอบคลุมทั่วถึง
<ul style="list-style-type: none"> ● ระดับอุดมศึกษา 			✓		-มีการเผยแพร่เอกสารวิชาการ การพัฒนาบุคลากร การทดลองนำร่อง และการให้ทุน แต่ยังไม่ครอบคลุมทั่วถึง
2.2 สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพภายใน					
<ul style="list-style-type: none"> ● ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 			✓		-มีการดำเนินการแล้วทุกแห่ง แต่พร้อมรับประเมินภายนอกในจำนวนจำกัด

ประเด็นการประเมิน	ระดับความก้าวหน้า				หมายเหตุ
	ไม่ ก้าวหน้า	น้อย	ปาน กลาง	มาก	
<ul style="list-style-type: none"> ระดับอุดมศึกษา 			✓		-มีการดำเนินการทุกสถาบัน แต่ไม่ครบทุกคณะวิชา
ประเด็นหลักที่ 3 การประเมินคุณภาพภายนอก					
3.1 การจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)				✓	-มีการจัดตั้งตั้งแต่ 4 พ.ย. 2544 และมีการวางแผนการดำเนินการเพื่อประเมินภายนอกสถานศึกษาให้เสร็จทันตามที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติฯ
3.2 การพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอก					
1) การพัฒนาเกณฑ์ และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอก					
<ul style="list-style-type: none"> ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 				✓	-มีการพัฒนาเสร็จเรียบร้อยแล้ว
<ul style="list-style-type: none"> ระดับอุดมศึกษา 				✓	-มีการพัฒนาเสร็จเรียบร้อยแล้ว
2) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินภายนอก					
<ul style="list-style-type: none"> ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 				✓	-มีการกำหนดมาตรฐาน ซึ่งได้รับความเห็นชอบจาก ครม. และนำไปใช้แล้ว
<ul style="list-style-type: none"> ระดับอุดมศึกษา 				✓	-มีการกำหนดมาตรฐานและนำไปใช้แล้ว

ประเด็นการประเมิน	ระดับความก้าวหน้า				หมายเหตุ
	ไม่ ก้าวหน้า	น้อย	ปาน กลาง	มาก	
<p>3.3 การประเมินคุณภาพภายนอก</p> <p>1) การสรรหาผู้ประเมินภายนอก</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ● ระดับอุดมศึกษา <p>2) การดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ● ระดับอุดมศึกษา <p>3) การรายงานผลการประเมินภายนอก</p>			<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>		<p>-มีผู้ประเมินเพียงพอตามแผน และจะสรรหาเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ</p> <p>-มีผู้ประเมินเพียงพอตามแผน และจะสรรหาเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ</p> <p>-ประเมินสถานศึกษาไปแล้ว 218 โรง กำลังจะดำเนินการอีก 115 โรง และคาดว่าจะปีงบประมาณ 2545 จะประเมิน 4,282 โรง</p> <p>-กำลังจะประเมินสถาบันอุดมศึกษา ระดับปริญญา 5 แห่ง และต่ำกว่าปริญญา 7 แห่ง และคาดว่าจะปีงบประมาณ 2545 จะประเมิน 150 แห่ง</p> <p>-อยู่ระหว่างการจัดทำรายงาน ซึ่งต้องแล้วเสร็จตามปีงบประมาณ</p>

บทที่ 4

สรุป ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

สรุป

การดำเนินการในด้านการประกันคุณภาพการศึกษาตามหมวด 6 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จะต้องมีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน และการดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอก

ในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ต้องมีการยกร่างกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งยังมีความก้าวหน้าน้อย เนื่องจากขณะนี้กฎกระทรวงดังกล่าวอยู่ระหว่างการนำเสนอคณะรัฐมนตรี นอกจากนี้ มาตรฐานการศึกษาซึ่งเป็นเป้าหมายและแนวทางในการจัดการศึกษาก็ยังอยู่ระหว่างการพัฒนา ดังนั้น ในขณะนี้การประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก จึงยังไม่บรรลุประสิทธิผลอย่างเต็มที่ ทั้งนี้ เนื่องจากยังไม่มีกฎกระทรวงและมาตรฐานการศึกษาที่จะสร้างความสอดคล้อง และเชื่อมโยงระหว่างการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอกแม้จะมีความพยายามเชื่อมโยงกันในภาคปฏิบัติก็ตาม

การประกันคุณภาพภายใน ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการขณะนี้มีความก้าวหน้าในระดับปานกลาง เนื่องจากมีการจัดทำกฎกระทรวงและกฎทบวงว่าด้วยการกำหนดระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว และในระหว่างที่กฎกระทรวงและกฎทบวงยังไม่ได้ประกาศใช้ ได้มีประกาศกระทรวงและประกาศทบวงในเรื่องดังกล่าว เพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการประกันคุณภาพภายในได้ทันที นอกจากนี้ หน่วยงานต้นสังกัดได้จัดทำมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายในและส่งเสริมให้สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในมากขึ้น ส่วนสถานศึกษาก็มีการดำเนินการในเรื่องนี้แล้วทุกแห่ง แต่มีบางส่วนที่ดำเนินการได้อยู่ในระดับน่าพอใจ

การประเมินคุณภาพภายนอก ได้มีการจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) เพื่อพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอก และดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอก พบว่า การดำเนินการในการจัดตั้ง สมศ. การกำหนดมาตรฐานเพื่อการประเมินภายนอกทั้งระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา มีความก้าวหน้ามาก ส่วนการสรรหาผู้ประเมินภายนอก มีความก้าวหน้าปานกลาง เนื่องจากจะต้องมีการสรรหาผู้ประเมินภายนอกให้เพียงพอต่อการดำเนินการให้เป็นไปตามแผน นอกจากนี้ การดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอก มีความก้าวหน้าปานกลาง โดย สมศ. ได้ทำการประเมินสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไปแล้ว 218 แห่ง และจะประเมินในปีงบประมาณ 2545 อีกกว่า 4,000 แห่ง ส่วนระดับอุดมศึกษา จะประเมินสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญา 5 แห่ง และต่ำกว่าปริญญา 7 แห่ง และมีแผนจะประเมินอีก 150 แห่งในช่วงต่อไป โดยการประเมินของ สมศ. ดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2543 มาตรา 8 และตามระเบียบของสำนักงานฯ

ปัญหา/อุปสรรค

1. ปัญหาด้านกฎหมายและนโยบาย

1.1 ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. .... ยังไม่มีการประกาศใช้ ทำให้ประสิทธิภาพของการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ยังไม่บรรลุประสิทธิผลตามที่คาดหวังไว้

1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามโครงสร้างกระทรวงใหม่ที่มีหน้าที่จัดทำมาตรฐานการศึกษาระดับต่างๆ ส่วนใหญ่เพิ่งเริ่มพัฒนามาตรฐานการศึกษา และในช่วงที่ผ่านมายังไม่เคยมีการจัดทำมาตรฐานการศึกษาดังกล่าวมาก่อน จึงต้องใช้เวลาในการศึกษาและเตรียมการพอสมควร เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของหน่วยงานทุกฝ่าย รวมทั้งผู้ปกครองและประชาชน

1.3 มาตรฐานการศึกษาของชาติระดับอุดมศึกษายังไม่เกิดขึ้น ทำให้ความสอดคล้องระหว่างรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา

และการประเมินภายนอกตามมาตรฐานของ สมศ. สำหรับบางสถาบันมีความแตกต่าง อยู่บ้าง

2. ปัญหาด้านการปฏิบัติ

2.1 การประเมินเป็นเรื่องใหม่สำหรับสถานศึกษา และคนไทยส่วนใหญ่ กลัวการประเมิน เพราะคิดว่าการประเมินเป็นการจับผิด และให้คุณให้โทษกับสถานศึกษา

2.2 สถานศึกษาส่วนหนึ่งยังมีความตื่นตัวด้านการประกันคุณภาพไม่มากนัก และบางส่วนยังมีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง ดำเนินการประกันคุณภาพแยกออกจากงานปกติ ทำให้มีภาระงานเพิ่มมากขึ้น และจัดทำเอกสารเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ยังไม่เข้าใจว่าการประเมินคุณภาพภายนอกที่ประเมินในรูปแบบกัลยาณมิตรของ สมศ. จะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพ จึงยังลังเลที่จะขอรับการประเมินจาก สมศ.

2.3 การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจยังทำได้ไม่ทั่วถึง

2.4 การประเมินภายนอกเป็นเรื่องใหม่สำหรับประเทศไทย และสถานศึกษาที่จะต้องได้รับการประเมินมีจำนวนมาก ประมาณ 5 หมื่นแห่ง ในขณะที่ระยะเวลาในการประเมินรอบแรกมีจำกัด คือ จะต้องประเมินให้เสร็จภายในเดือนสิงหาคม 2548 นอกจากนี้ การประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เป็นสิ่งที่ต้องได้รับการยอมรับจากผู้เกี่ยวข้อง ดังนั้น การกำหนดเกณฑ์การประเมินที่เหมาะสม และการสรรหาผู้ประเมินจึงต้องใช้ความชำนาญ เวลา และทรัพยากรพอสมควร แต่ภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันยังคงมีปัญหา จึงอาจมีข้อจำกัดด้านทรัพยากรที่จะต้องสนับสนุนให้การประกันคุณภาพบรรลุเป้าหมายอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งดำเนินการให้มีการประกาศใช้ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. .... เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการประกันคุณภาพภายในและการประเมินภายนอก

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งดำเนินการพัฒนามาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษา และมาตรฐานการอาชีวศึกษาเพื่อเป็นเป้าหมายและแนวทางในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ

3. ควรเร่งสร้างความรู้ ความเข้าใจ เพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติและการดำเนินงานของสถานศึกษา ให้มีทัศนคติที่ดีและมองเห็นความสำคัญของการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ทั้งการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก

4. พัฒนาระบบการประเมินทั้งภายในและภายนอก ให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมและสภาพสถานศึกษาของประเทศไทย ให้มีความเชื่อถือได้เป็นที่ยอมรับของสถานศึกษาและบุคคลทั่วไป

5. ผู้บริหารทุกระดับ ควรใช้ภาวะผู้นำเพื่อร่วมกันผลักดันให้สถานศึกษาทุกแห่งดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และสร้างวัฒนธรรมในการทำงานที่เน้นคุณภาพและตรวจสอบได้

6. ควรคัดเลือกและพัฒนาบุคคลที่เหมาะสมมาเป็นผู้ประเมินภายนอก

7. รัฐบาลควรให้ความสำคัญและให้ความมั่นใจในการสนับสนุนทรัพยากร และส่งเสริมให้มีการประเมินภายนอกที่มีคุณภาพ โปร่งใส เทียบตรงและเป็นกลาง โดยเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ไม่ใช่การตัดสินให้คุณให้โทษกับสถานศึกษา

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. **แผนปฏิบัติการกรมวิชาการ ประจำปีงบประมาณ 2545.** กรุงเทพฯ : 2545. (อัดสำเนา).
- กรมสามัญศึกษา. **การดำเนินงานของกรมสามัญศึกษาตามนโยบายของรัฐมนตรี ปีงบประมาณ 2545.** กรุงเทพฯ : 2545. (อัดสำเนา).
- กรมสามัญศึกษา. **ผลการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาลกรมสามัญศึกษา ปีงบประมาณ 2544.** กรุงเทพฯ : 2544. (อัดสำเนา).
- กระทรวงศึกษาธิการ. **ผลงานการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ แยกตามหมวดของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.** กรุงเทพฯ : 2545. (อัดสำเนา).
- กระทรวงศึกษาธิการ. **ศูนย์ปฏิรูปการปฏิรูปการศึกษา. (ร่าง) สมุดปกขาวกระทรวงศึกษาธิการกับการขับเคลื่อนปฏิรูปการศึกษา.** กรุงเทพฯ : 2545.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. **สี่สาระการประกันคุณภาพการศึกษา.** กรุงเทพฯ : 2544. (อัดสำเนา).
- สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. **รายงานความก้าวหน้าการประกันคุณภาพการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล.** กรุงเทพฯ : 2545. (อัดสำเนา).
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. **ระบบการประกันคุณภาพภายในของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.** กรุงเทพฯ : 2545. (อัดสำเนา).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. **29 ปี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน.** กรุงเทพฯ : 2544.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. **การปฏิบัติการประเมินผล หมวด 5 หมวด 6 หมวด 7.** กรุงเทพฯ : 2545. (อัดสำเนา).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. **ตารางวิเคราะห์งานด้านกฎหมายที่ต้องดำเนินการให้สอดคล้องพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.** กรุงเทพฯ : 2542. (อัดสำเนา).

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงาน
รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)
พ.ศ. 2543. กรุงเทพฯ : 2543.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : 2542.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. ร่างพระราชบัญญัติการศึกษา
แห่งชาติ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... ฉบับผ่านสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่
1 กรกฎาคม 2545. กรุงเทพฯ : 2545. (อัดสำเนา).

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. รายงานการติดตามและประเมินผล
การปฏิรูปการศึกษาในวาระครบรอบ 3 ปี ของการประกาศใช้
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : 2545.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). กรอบ
การประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ :
2544.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). กรอบ
แนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ :
2545.

สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ. การปฏิรูปการศึกษาสถาบันราชภัฏ. กรุงเทพฯ :
2545. (อัดสำเนา).

ภาคผนวก

คณะทำงานติดตามและประเมินผลการปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

1. ดร. ชินภัทร ภูมิรัตน ประธานคณะทำงาน
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สกศ.)
2. ผู้แทนสำนักงานปฏิรูปการศึกษา
ดร. ยุวดี ศันสนียรัตน์
นางฉลวยลักษณ์ สิ้นประเสริฐ
3. ผู้แทนสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)
ผศ. ดร. ปิยพร ณ นคร
นางสาวทวิรัศ กลิ่นสุคนธ์
4. ผู้แทนสำนักนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สป. ศธ.
นายเจตนา แดงอินทวัฒน์
5. ผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการศึกษาระดับภูมิภาค
รศ. เทียน ทองแก้ว
ผศ. สถาพร ถาวรอธิวาสน์
6. ผู้แทนกรมการศาสนา
นายมนัส ภาคภูมิ
นายวิชัย ธรรมเจริญ
7. ผู้แทนกรมพลศึกษา
นายทวีศักดิ์ สุขสวัสดิ์
นายสมศักดิ์ ศิริอนันต์
นายสุวิชาน์ กำลั้งเสื่อ
8. ผู้แทนกรมวิชาการ
ดร. จิตรียา ไชยศรีพรหม
นางสาวไพรวลัย พิทักษ์สาธิต

9. ผู้แทนกรมศิลปากร
  - นางเรวดี สกุลพาณิชย์
  - นางสุภัทร กิจเวช
10. ผู้แทนกรมสามัญศึกษา
  - นางสาวนิภา สกุลคู่
  - นางสมพร ลำเจียก
11. ผู้แทนกรมการศึกษานอกโรงเรียน
  - นายปราโมทย์ ดั่งอิม
  - นางสาวอภิรดี กันเดช
12. ผู้แทนกรมอาชีวศึกษา
  - ดร. ศิริพรรณ ชุ่มนุ้ม
  - นายศักดิ์ ภิรมย์
13. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
  - นางสาวชนิษฐา ตริหิรัญกุล
  - นายสำเร็จ สมไทย
14. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
  - นายสมพจน์ จันทร์เที่ยง
  - นางสาวลักษณา โล่ห์พิทักษ์สันติ
15. ผู้แทนสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
  - ผศ. จริยา หาสิตพานิชกุล
  - นางนิตยา ทองรมย์
16. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
  - นายปัญญา แก้วกัญญู
  - นายวัชรธรรม จอมสืบ
17. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู
  - นางสุปราณี นฤนาทโรดม

18. ผู้แทนศูนย์ปฏิบัติการปฏิรูปการศึกษา
นางลักขณา รัตนะรัต
นางสาวบังอร เสรีรัตน์
19. ผู้แทนสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น
นายอวยชัย อินทร์นาค
นางอุทุมพร แว่วศรี
20. ผู้แทนสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร
นางสาวประนอม เอี่ยมประยูร
นางสายพิณ ต้นสิริ
21. ผู้แทนทบวงมหาวิทยาลัย
ดร. ประสิทธิ์ ทองใสว
นายจรรยา เฉลิมทอง
22. ผู้แทนมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พระมหาพล อากาศโร
23. ผู้แทนมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
นายสุวิทย์ ภาณุจारी
24. ดร. รุ่งเรือง สุขากิรมย์ สกศ.
25. นางสุรางค์ โพธิ์พฤษภาวรงค์ สกศ.
26. ดร. จิรพรรณ ปุณเกษม สกศ.
27. นายสรทัศน์ อนรรฆมงคล สกศ. คณะทำงานและเลขานุการ
28. นางอรวรรณ ศุขวัฒน์ สกศ. คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
29. นางสาวลลิตา ยუნากกร สกศ. คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

**คณะกรรมการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน
ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 รายนาม**

หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา

1. ดร. นงราม เศรษฐพานิช	ที่ปรึกษา
2. ดร. ชินภัทร ภูมิรัตน	ที่ปรึกษา
3. ดร. จิรพรรณ ปุณเกษม	ประธาน
4. ดร. จิตรียา ไชยศรีพรหม	
5. ดร. วันทยา วงศ์ศิลปภิรมย์	
6. ดร. อรรถนพ จีนะวัฒน์	
7. นายจรรยา เฉลิมทอง	
8. ผศ.ดร. ปิยพร ณ นคร	
9. ดร. สุทธศรี วงษ์สมาน	
10. นางโสภณา ตาแก้ว	
11. นางเกื้อกุล ชั่งใจ	เลขานุการ
12. นางปารเมนทร ปวีณ์วรรณ	ผู้ช่วยเลขานุการ

คณะผู้ดำเนินการจัดทำรายงาน

ที่ปรึกษา

ดร. รุ่ง แก้วแดง	เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
ดร. เจื้อจันท์ จงสถิตอยู่	ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนการศึกษา
ดร. ชินภัทร ภูมิรัตน	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและวางแผนการจัดการศึกษา
ดร. รุ่งเรือง สุชาภิรมย์	ผู้เชี่ยวชาญด้านประเมินผลการศึกษา
นางสุรางค์ โพธิ์พฤษาวงศ์	ผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยการศึกษา
ดร. จิรพรรณ ปุณเกษม	ผู้เชี่ยวชาญด้านนโยบายและแผนการจัดการศึกษา

ผู้อำนวยการจัดทำรายงาน

ดร. ชินภัทร ภูมิรัตน

ผู้จัดทำรายงาน

นางเกื้อกุล ชั่งใจ

นางปารเมนทร ปวีณ์วรรณ

